Zkušební okruhy ke státní závěrečné zkoušce navazujícího magisterského studia oboru Sociologie na FF ZČU pro ak. rok 2025/2026

Povinný předmět „Sociologické metody“ (předmět KSS/SMNSZ)

1. **Historie a vývoj etnografického výzkumu. „Klasické“ etnografie a jejich význam pro ustavování etnografie.**
   Klíčové postavy a práce historie a současnosti etnografického výzkumu. Procesy, směry, díla ovlivňující současné směřování etnografického výzkumu

2. **Epistemologické otázky etnografického výzkumu**.
   Současná dilemata. Otázka krize reprezentace. Vztah mezi zkušeností, její reprezentací a textem.

3. **Koncepty reflexivity, objektivity a validity v etnografickém výzkumu**.
   Role hodnot v etnografickém výzkumu. Otázka angažovaného výzkumu.

4. **Přístupy v etnografickém výzkumu.**
   Symbolický interakcionismus, kritická etnografie, feministická etnografie, autoetnografie, akční výzkum. Jejich epistemologická a metodologická východiska. Příklady konkrétních výzkumů. Grounded theory.

5. **Etické otázky etnografického výzkumu.**
   Různé koncepce etiky výzkumu a jejich implikace pro výzkumnou praxi. Diskuze konkrétních příkladů etických dilemat (z historie etnografického výzkumu či vlastního výzkumu).

6. **Vstup do prostředí, ustavování kontaktu s informátory/kami a dilemata s nimi spojená.**
   Pojetí „dat“ v etnografickém výzkumu. Metody etnografického výzkumu. Role pozorování a rozhovorů.

7. **Smíšené způsoby sběru dat.**
   Jednoproudé a víceproudé uspořádání výzkumu. Sériové a paralelní uspořádání. Posouzení jednoduchých i složitějších variant vzájemných kombinací.

8. **Příklady kombinace kvalitativních a kvantitativních přístupů v moderním sociálním výzkumu.**
   Uveďte na příkladu jednoho nebo dvou moderních výzkumů kombinované využití kvalitativních a kvantitativních metod výzkumu.

9. **Tzv. „hasičské projekty" z hlediska kombinované metodologie využití kvalitativních a kvantitativních přístupů.**
   Popište metodiku dvou výzkumů Lazarsfeldových spolupracovníků a vysvětlete, na co je kladen důraz v tomto typu projektů. Proč se zde používá kombinované metodologie?

10. **Klasické výzkumy a historické metody.**
    Marienthal, Street Corner Society, analyzátor programu, focused interview. Velmi stručně charakterizujte. Popište současné metody, které na ty historické navazují.

11. **Kauzalita v sociálních vědách a metody jejího zjišťování.**
    Srovnání různých výzkumných designů.

12. **Experimenty v sociálních vědách, možnosti a limity jejich užití.**
    Příklady klasických studií. Viněty a experimenty v dotazníkových šetřeních. Velké sociální experimenty. Etické otázky při použití experimentů.

13. **Přirozené experiment a kvazi-experimenty.**
    Srovnání, výhody a nevýhody. Příklady užití.

14. **Sociální změna – základní způsoby jejího sociologického vysvětlení.**
    Analýza kohort. Problémy ve studio kohort, problém lineární závislosti mezi věkem, historickým obdobím a kohortou.

15. Srovnávací sociologický výzkum.

Základní strategie (srovnání s malým a velkým počtem srovnávaných případů) a jejich srovnání. Příklady.

16. Longitudinální designy.

Jejich srovnání, výhody a nevýhody, použitelnost při studiu kauzálních vztahů.

17. Model elaborace a vysvětlení sociálních jevů – korelace a asociace, kauzalita.

Problém nepravých vztahů, společné příčiny, zprostředkujících proměnných. Aplikace modelu elaborace na nominální a intervalové proměnné. Příklady.

18. Korelační a regresní analýza

Dvourozměrné a mnohorozměrné vztahy. Metoda nejmenších čtverců. Interpretace parametrů regresní rovnice. Statistické usuzování v regresní analýze. Základní úlohy a typy testů.

Literatura:

- Agresti, Alan a Barbara Finlay. 2009. *Statistical Methods for the Social Sciences*. 4. vydání. Upper Saddle River: Prentice Hall. (kap. 9–11)
- Allison, Paul D. 1999. *Multiple Regression: A Primer*. Thousand Oaks: Pine Forge Press.
- Atkinson, Paul a David Silverman. 1998. „Kunderova Nesmrtelnost: Interview society a vynalézání Já.“ *Biograf* (13): 1–25.
- Berk, Richard A., Kenneth J. Lenihan a Peter H. Rossi. 1980. „Crime and Poverty: Some Experimental Evidence From Ex-Offenders.“ *American Sociological Review* 45: 766–786.
- Blossfeld, Hans-Peter. 1986. „Career opportunities in the Federal Republic of Germany: a dynamic approach to the study of life-course, cohort, and period effects.“ *European Sociological Review* 2: 208–225.
- Blossfeld, H. P., K. Golsch a G. Rohwer. 2007. *Event History Analysis with STATA*. Mahwah, London: Lawrence Erlbaum Assoc. (kap. 1).
- Campbell, Donald T. a Julian C. Stanley. 1966. *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research*. Chicago: Rand McNally.
- Campbell, Donald T. a H. Laurence Ross. 1968. „The Connecticut Crackdown on speeding: time-series data in quasi-experimental analysis.“ *Law and Society Review* 3: 33–53.

- Clifford, James. 1986. „Partial truth.“ Pp. 1–27 in J. Clifford & G. E. Marcus (eds.), *Writing culture: The poetics and politics of ethnography*. Berkeley: University of California Press.
- Denzin, Norman K. a Yvonna S. Lincoln. 2003. *Collecting and interpreting qualitative materials*. Thousand Oaks: Sage.
- Denzin, Norman K. a Yvonna S. Lincoln. 2005. *The SAGE Handbook of qualitative research*. 3. vydání. Thousand Oaks: Sage Publications. (kapitoly 1, 6, 8, 9, 20, 23, 30)
- Emerson, Robert M., Rachel Fretz a Linda L. Shaw. 1995. *Writing ethnographic fieldnotes*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Fay, Brian. 2008. *Současná filosofie sociálních věd*. Praha: Slon. (kapitoly 1, 4, 6, 10)
- Fox, John. 1997. *Applied regression analysis, linear models, and related methods*. Thousand Oaks: Sage. (kap. 2, 5, 6)
- Guo, Guang a Leah K. VanWey. 1999. „Sibship Size and Intellectual Development: Is the Relationship Causal?“ *American Sociological Review* 64: 169–187.
- Hammersley, Martyn a Paul Atkinson. 1995. *Ethnography: Principles in practice*. London: Routledge.
- Cha, Kwang Y., Daniel P. Wirth a Rogerio A. Lobo. 2001. „Does prayer influence the success of an in vitro fertilization-embryo transfer?: Report of a masked, randomized trial.“ *Journal of Reproductive Medicine* 46: 781–787.
- Jeřábek, Hynek. 1997. *Paul Lazarsfeld a počátky komunikačního výzkumu*. Praha: Karolinum. (pp. 54–57, 104–129)
- Jeřábek, Hynek. 2005. „Tři příklady spolupráce kvalitativního a analytického výzkumu (Lazarsfeldova výzkumná dílna).“ *Naše společnost (Bulletin CVVM)*.
- Jeřábek, Hynek. 2006. *Paul Lazarsfeld's Research Methodology: Biography, Methods, Famous Projects*. Praha: Karolinum. (pp. 32–38)
- Kalvas, František a Martin Kreidl. 2007. „Jaký je vliv obsahu a struktury televizního zpravodajství na vnímání důležitosti vybraného tématu českou veřejností?“ *Sociologický časopis / Czech Sociological Review* 43: 333–360.
- Kirk, David S. 2009. „A Natural Experiment on Residential Change and Recidivism: Lessons from Hurricane Katrina.“ *American Sociological Review* 74: 484–505.
- Kish, Leslie. 1959. „Some statistical problems in research design.“ *American Sociological Review* 24: 328–338.
- Kish, Leslie. 1985. „Sample surveys versus experiments, controlled observations, censuses, registers and local studies.“ *Australian Journal of Statistics* 27: 111–122.
- Kreidl, Martin. 2006. „Socialist Egalitarian Policies and Education Inequality in Central Europe after World War II.“ *Sociológia / Slovak Sociological Review* 38: 199–220.
- Loring, Marti a Brian Powell. 1988. „Gender, race, and DSM-III: a study of the objectivity of psychiatric diagnostic behavior.“ *Journal of Health and Social Behavior* 29: 1–22.

- Mahoney, James. 2003. „Strategies of Causal Assessment in Comparative Historical Analysis.“ Ch. 10 in J. Mahoney & D. Rueschemeyer (eds.), *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mason, William M. 1991. „Problems in Quantitative Comparative Analysis: Ugly Ducklings are to Swans as Ugly Scatter Plots are to...?“ Pp. 231–243 in J. Huber (ed.), *Macro-Micro Linkages*. Beverly Hills: Sage Publications.
- Mason, William M. a Nicholas H. Wolfinger. 2001. „Cohort analysis.“ Pp. 2189–2194 in N. J. Smelser & P. B. Baltes (eds.), *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*. Amsterdam: Elsevier Science.
- Mauthner, M., M. Birch, J. Jessop a T. Miller. 2002. *Ethics in Qualitative research*. London: Sage Publications.
- Rueschemeyer, Dietrich. 2003. „Can One or a Few Cases Yield Theoretical Gains?“ Ch. 9 in J. Mahoney & D. Rueschemeyer (eds.), *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ryder, Norman B. 1965. „The cohort as a concept for the study of social change.“ *American Sociological Review* 30: 843–861.
- Schram, Sanford F., Joe Soss, Richard C. Fording a Linda Houser. 2009. „Deciding to Discipline: Race, Choice, and Punishment at the Frontlines of Welfare Reform.“ *American Sociological Review* 74: 398–422.
- Sloan, John H. et al. 1988. „Handgun regulations, crime, assaults, and homicide: a tale of two cities.“ *The New England Journal of Medicine* 319: 1256–1261.
- Smith, Herbert L. 1990. „Specification problems in experimental and nonexperimental social research.“ Pp. 59–91 in C. C. Clogg (ed.), *Sociological Methodology 1990*. Oxford: Basil Blackwell.
- Spilerman, Seymor a Emanuele Gerratana. 2009. „Models and Theories in Sociology.“ Pp. 155–163 in A. Gelman & J. Cortina (eds.), *A Quantitative Tour of The Social Sciences*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tashakkori, Abbas a Charles Teddlie. 2003. *Handbook of mixed methods in social & behavioral research*. Thousand Oaks: Sage.
- Tashakkori, Abbas a Charles Teddlie. 2005. *Mixed methodology: combining qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks: Sage.
- Treiman, Donald J. 2009. *Quantitative Data Analysis: Doing Social Research to Test Ideas*. San Francisco: Jossey-Bass. (kap. 1–7)
- Tubergen, Frank van, Manfred te Grotenhuis a Wout Ultee. 2005. „Denomination, Religious Context, and Suicide: Neo-Durkheimian Multilevel Explanations Tested with Individual and Contextual Data.“ *American Journal of Sociology* 111: 797–823.
- West, Stephen G., Jeremy C. Biesanz a Steven C. Pitts. 2000. „Causal inference and generalization in field settings: experimental and quasi-experimental designs.“ Pp. 40–84 in *Handbook of Research Methods in Social and Personality Psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.

Povinný předmět „Sociologická teorie“ (předmět KSS/STNSZ)

1. **První a druhá demografická tranzice – jejich příčiny a charakteristiky.**
   Populační vývoj v Československu a České republice. Genderově senzitivní teorie Petera McDonalda.

2. **Kategorie populace a formování moderní biopolitiky.**
   Koncept biopolitiky v díle Michela Foucaulta. Populační projekce. Příklady propopulačních politik a jejich kritická reflexe.

3. **Věk jako mechanismus sociální stratifikace. Mezigenerační vztahy a solidarita.**
   Intersekcionalita věku, genderu, etnicity, sexuality, socioekonomického statusu a otázky sociálních nerovností. Ageismus. Podoba a mechanismy mezigenerační pomoci. Mezigenerační solidarita a gender.

4. **Sociologické teorie stárnutí a jejich kritická reflexe**.

   Disengagement theory, teorie aktivity, politická ekonomie stárnutí, koncepce třetího věku. Konstruktivistické přístupy ke studiu životního běhu.

5. **Základní teorie a paradigmata stratifikace společnosti.**
   Typy stratifikačních systémů. Generace stratifikačního výzkumu.

6. **Měření a konceptualizace nerovností.**
   Zaměstnání, třídy a status v klasické a soudobé sociologii. Využití různých konceptů v soudobém empirickém výzkumu.

7. **Stratifikační proces, vnitro-generační a mezigenerační mobilita.**
   Hlavní výzkumné otázky a přehled hlavních zjištění. Aplikace na současné českou republiku.

8. **Rodina a stratifikace, biologická a sociální reprodukce společnosti.**

9. **Obecné sociologické teorie společnosti.**

   Voluntaristická teorie jednání (Parsons), teorie komunikativního jednání (Habermas), strukturační teorie (Giddens), sociální systémy (Luhmann), habitus, kapitál, pole (Bourdieu).

10. **Klasické sociologické problémy.**
    Problém vztahu skutečnosti a teorie, struktury a jednání, intersubjektivity a subjektivity.

11. Racionalita a kauzalita.
Rozdílné typy vysvětlení vztahů mezi jevy (tzv. žebřík kauzality). Rozdíl asociace - kauzalita, vztah mezi kauzalitou a pravděpodobností. Problém kontrafaktuálů. Zkreslení lidského myšlení, omezená racionalita.

12. Diskuse na téma Nature x Nurture.
Koncepty lidské přirozenosti, historie a současnost výzkumů dědičnosti. Rozdílné odhady dědičnosti. Rizika sociobiologických přístupů.

13. Teorie modernizace.
Představení první a druhé vlny teorií modernizace. Hlavní představitelé, stěžejní ideje, slabiny teorií a jejich kritika.

14. Pojetí reflexivní (druhé) modernizace – Anthony Giddens, Ulrich Beck.
První a druhá moderna, proměna času a prostoru, individualizace, reflexivita.

15. Sekularizační teze a její kritika.
Historické souvislosti vzniku sekularizace, sekularizace jako stukturální diferenciace, pluralizace a její důsledky, kritika sekularizační teze, teorie racionální volby.

16. Bergerovo a Luckmanovo pojetí sociální konstrukce reality.
Sociologie vědění, vliv Marxe a Mannheima, externalizace, objektivizace, internalizace, habitualizace, institucionalizace, legitimizace, symbolická univerza, nomizace, struktury věrohodnosti.

17. Sociologická reflexe modernity I.
Teorie modernity a jejich srovnání – klasici Marx, Weber, Durkheim

18. Sociologická reflexe modernity II.
Teorie modernity a jejich srovnání - proměny koncepcí modernity v současnosti (J. Habermas, S. Eisenstadt, J. Alexander).

Literatura:

- Alexander, Jeffrey. 2013. Dark Side of Modernity. Cambridge: Pollity Press. Arnason, Johann. 2010. Historicko-sociologické eseje. Praha: Slon.
- Balon, Jan. 2008. Dilema schématu a skutečnosti v sociologické teorii. Teorie vědy XXX/34: 185-199.
- Bauman, Zygmunt. 2002. Tekutá modernita, Praha: Mladá fronta. Beck, Ulrich. 2004. Riziková společnost, Praha: SLON.
- Berger, Petar L. 1997. Vzdálená sláva. Hledání víry ve věku lehkověrnosti. Brno: Barrister & Principal.
- Berger, Peter L., Luckmann Thomas. 1999. Sociální konstrukce reality, Brno: CDK

- Blau, Peter M., Duncan Dudley O. 1967. The American Occupational Structure. New York: Wiley. Ch. 1, 5 [Pp. 1-22, 163-205].
- Breen, Richard, Luijkx, Ruud, Müller, Walter, Pollak, Reinhard. 2009. “Non-Persistent Inequality in Educational Attainment: Evidence from Eight European Countries.” American Journal of Sociology 114 (5).
- Bruno Latour. 1999. Pandora’s Hope, Essays on the Reality of Science Study. Harward University Press.
- Callon, Michel. 1986. Some Elements of a Sociology of Translation: Domestication of the Scallops and the Fishermen of St. Brieuc Bay. In Law, J. Power, Action and Belief: A New Sociology of Knowledge? London, Routledge. Pp. 196-223.
- Cohen J. L., Arato A. 1992. Civil Society and Political Theory. The MIT Press, Cambridge, Massachusets, 1992.
- Cumming Elaine, Lois R. Dean, David S. Newell, Isabel McCaffrey (1960): “Disengagement-ATentative Theory of Aging”. Sociometry 23 (1):. 23-35.
- Davieová, Grace. 2009. Výjimečný případ Evropa. Podoby víry v dnešním světě, Brno: CDK.
- Davis, Kingsley, Moore Wilbur E. 1945. "Some Principles of Stratification." American Sociological Review 10:242- 49.
- DiMaggio, Paul. 1982. “Cultural Capital and School Success: The Impact of Status Culture Participation on the Grades of U.S. High School Students.” American Sociological Review 47: 189-201.
- Duncan, Dudley O., Featherman, David. L., Duncan, Beverly. 1972. Socioeconomic Background and Achievement. New York: Seminar. Ch. 5, “Intervening Variables, I: Intelligence" (pp. 69-105).
- Duncan, G. J., Yeung W. J., Brooks-Gunn, J. 1998. “How Much Does Childhood Poverty Affect the Life Chances of Children?” American Sociological Review 63: 406-423.
- Duncan, Otis Dudley. 1961. “A Socioeconomic Index for All Occupations” and “Properties and Characteristics of the Socioeconomic Index.” Chs. 6 and 7, pp. 109-138 8 and 139-161 in Occupations and Social Status, edited by Albert J. Reiss, Jr. New York: Free Press of Glencoe.
- Durkheim, Emile. 2004. Společenská dělba práce, Brno: CDK.
- Eisenstadt, Shmuel. 2000. Multiple Modernities. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Elliott, Carolyn M. 2003. Civil Society and Democracy: A Reader. Oxford University Press: New Delhi.
- Elwert Felix; Nicholas A Christakis (2006): „Widowhood and Race.“ American Sociological Review 71 (1): 16-41.
- Erikson, Robert, and John H. Goldthorpe. 1992. The Constant Flux: A Study of Class Mobility in Industrial Societies. Oxford: Clarendon Press. Ch. 4 [pp. 114-40], “Social Fluidity within Class Structures: Modeling the FJH Hypothesis.”
- Evans, Geoffrey. 1992. "Testing the Validity of the Goldthorpe Class Scheme." European Sociological Review 8:211-232.
- Featherman, David L., and Robert M. Hauser. 1978. Opportunity and Change. New York: Academic Press. Ch. 5 [pp. 219-311], “Social Stratification in a Service Economy.”
- Foucault, Michel (2005): Je třeba bránit společnost. Praha: Filosofia. 215-235.
- Ganzeboom, Harry B. G., Paul De Graaf, a Donald J. Treiman. 1992. “A Standard International Socio-Economic Index of Occupational Status.” Social Science Research 21:156.

- Ganzenboom, H. B., Treiman, D. J., Utlee, W. C. 1991. „Comparative International Stratification Research: Three Generations and Beyond“. American Review of Sociology 17: 277-302
- Giddens, Anthony. 1998. Důsledky modernity, Praha: SLON. Grusky, David B. 2001. “The Past, Present, and Future of Social Inequality.” Pp. 3-51 in Social Stratification: Class, Race, and Gender in Sociological Perspective. Revised edition. Boulder: Westview Press.
- Guo, Guang, a Leah K. VanWey. 1999. “Sibship Size and Intellectual Development: Is the Relationship Causal?" American Sociological Review 64:169-87. (s následnou diskusí)
- Habermas, Jürgen. 2000. Strukturální přeměna veřejnosti : zkoumání jedné kategorie občanské společnosti. Praha: Filosofia. Hagestad, Gunhild O., Peter Uhlenberg 2006. „Should We Be Concerned About Age Segregation? Some Theoretical and Empirical Explorations.“ Research on Aging 28(6): 638-653.
- Hauserl, Robert M., a William H. Sewell. 1985. “Birth Order and Educational Attainment in Full Sibships.” American Educational Research Journal 22:1-23.
- Heaphy, Brian, Andrew K. T. Yip, Debbie Thompson. 2002. „Ageing in a nonheterosexual context.“ Ageing and Society 24: 881-902.
- Heller, Agnes. 1999. Theory of Modernity. Malden: Blackwell Publishers.
- Hout, Michael, Thomas A. DiPrete. 2006. “What We Have Learned: RC 28's Contributions to Knowledge about Social Stratification.” Research on Social Stratification and Mobility 24: 1-20.
- Hout, Michael. 1988. "More Universalism, Less Structural Mobility: The American Occupational Structure in the 1980s." American Journal Of Sociology 93:1358-1400.
- Ingold Tim. 2008. When ANT meets SPIDER: Social theory for arthropods. Pp. 209-216. In Carl Knappett, Lambros Malafouris (eds.). Material Agency Towards a NonAnthropocentric Approach. Springer.
- Jones Oswain, Paul Cloke. 2008. Non-Human Agencies: Trees in Place and Time. Pp. 7998. In Carl Knappett, Lambros Malafouris (eds.). Material Agency Towards a NonAnthropocentric Approach. Springer.
- Jonsson, Jan O., Grusky, David B., Matthew, Di Carlo, Pollak Reinhard, Brinton, Mary C,. 2009. “Microclass Mobility: Social Reproduction in Four Countries.” American Journal of Sociology 114: 977-1036.
- Katrňák, Tomáš, Kreidl, Martin, Fónadová, Laura. 2006. „Trends in Educational Assortative Mating in Central Europe: the Czech Republic, Slovakia, Poland, and Hungary between 1988 and 2000.“ European Sociological Review 22: 309-322.
- Keane, John.2003 Global Civil Society?. Cambridge University Press: Cambridge.
- Keller, Jan. Teorie modernizace. Praha: Slon.
- Kohli, Martin, Künemund, Harald. 2003. Intergenerational Transfers in the Family: What Motivates Giving? Pp.: 123 – 142 In Vern L. Bengtson & Ariela Lowenstein (eds.) Global Aging and Challenges to Families. New York. Aldine de Gruyter. (dostupné online http://www.eui.eu/Documents/DepartmentsCentres/SPS/Profiles/Kohli/MotivesForGivin g .pdf)
- Kreidl, Martin. 2004. „Politics and Secondary School Tracking in Socialist Czechoslovakia, 1948- 1989.“ European Sociological Review 20: 123-139.
- Lareau,A. 2 5 003. Unequal Childhoods. Class, Race, and Family Life. Berkeley: UC Press. (kap.1-3, -7)

- Latour, Bruno. 2004. How to Talk About the Body? The Normative Dimension of Science Studies. Body and Society 10(2-3): 205-229.
- Law John, Annemarie Mol. 2008. The Actor-Enacted: Cumbrian Sheep in 2001. Pp. 5778. In Carl Knappett, Lambros Malafouris (eds.). Material Agency Towards a NonAnthropocentric Approach. Springer.
- Law John, Evelyn Ruppert, Mike Savage . 2011. The Double Social Life of Methods . CRESC, Open University. Dostupné na: http://www.cresc.ac.uk/sites/default/files/The%20Double%20Social%20Life%20of%20 Methods%20CRESC%20Working%20Paper%2095.pdf
- Law John. (1997) Traduction/trahison: Notes on ANT. Lancaster: Centre for Science Studies,Lancaster University. Dostupné na: www.lancs.ac.uk/fass/sociology/papers/lawtraductiontrahison.
- Law John. 2004. After Method. London. Routledge.
- Lesthaege, R. (1995): „The second demographic transition in western countries: An Intrepretation.“ Pp.: 17-62 In K-Oppenheimer Mason, A. Jensen (eds.) Gender and Family Change in Industrialized Countries. Oxford: Oxford University Press.
- Lužný, Dušan. 1999. *Náboženství a moderní společnost*. Brno: Masarykova univerzita. (pp. 61–94)
- Lužný, Dušan. 2011. „Hledání „nové“ sociologie náboženství. Na okraj diskuze o redukci a „redukcionizmu“ v dosavadní sociologii náboženství.“ *Biograf* 54: 87–100.
- Mare, Robert D. 1991. „Five Decades of Educational Assortative Mating.“ *American Sociological Review* 56: 15–32.
- Marx, Karel a Bedřich Engels. 1961. „K židovské otázce.“ In: *Spisy 1*. Praha: Státní nakladatelství politické literatury.
- Marx, Karel a Bedřich Engels. 1962. „Německá ideologie.“ Pp. 23–555 in: *Spisy III*. Praha: Státní nakladatelství politické literatury.
- Marx, Karel a Bedřich Engels. 1976. „Úvod ke kritice Hegelovy filozofie práva.“ In: *Vybrané spisy, sv. 1*. Praha: Svoboda.
- Marx, Karel. 1978. *Ekonomicko-filozofické rukopisy z roku 1844*. Praha: Svoboda.
- Marx, Karel. 1978–1980. *Kapitál. Kritika politické ekonomie I–III*. Praha: Svoboda.
- McDonald, Peter. 2000. „Gender equity, social institutions and the future of fertility.“ *Journal of Population Research* 17 (1): 1–15.
- McLanahan, Sara a Gary Sandefur. 1994. *Growing Up with a Single Parent: What Hurts? What Helps?* Cambridge: Harvard University Press.
- Morgan, Stephen L. a Aage B. Sørensen. 1999. „Parental Networks, Social Closure, and Mathematics Learning: A Test of Coleman's Social Capital Explanation of School Effects.“ *American Sociological Review* 64: 661–681.
- Müller, Karel. 2002. *Češi a občanská společnost: pojem, problémy, východiska*. Praha: Triton.
- Musick, Kelly a Robert E. Mare. 2006. „Recent Trends in the Inheritance of Poverty and Family Structure.“ *Social Science Research* 35: 471–499.
- Paleček, Jan. 2010. „Mariánský sluneční zázrak ve světě sociologie, sociologie ve světle slunečního zázraku.“ *Biograf* 52–53: 41–66
- Powell, Jason L. 2006. *Social theory and aging*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.
- Přidalová, Marie. 2006. „Mezigenerační solidarita a gender: pečující dcery a pečující synové.“ *Gender, rovné příležitosti, výzkum* 7(1).

- Putnam, Robert D. 2000. *Bowling alone: the collapse and revival of American Community*. New York: Simon & Schuster.
- Rabušic, Ladislav. 1997. „Jak rozumět populačním projekcím." *Sociologický časopis* 33(3): 289–308.
- Rose, Nikolas. 2001. „The politics of life itself." *Theory, Culture & Society* 18(6): 1–30.
- Schwartz, Christine R. a Robert D. Mare. 2003. „The Effects of Marriage, Marital Dissolution, and Educational Upgrading on Educational Assortative Mating." *CCPR Working Paper* 026-03.
- Stark, Rodney a William Bainbridge. 1987. *The Theory of Religion*. New York – Bern: Peter Lang.
- Strnadová, Lenka. 2008. *Současné podoby občanské společnosti: kritický pohled*. Plzeň: Aleš Čeněk.
- Sweeney, Megan. 2002. „Two Decades of Family Change: The Shifting Economic Foundations of Marriage." *American Sociological Review* 67: 132–147.
- Taylor, Charles. 2007. *A Secular Age*. New York: Belknap Press.
- Townsend, Peter. 1981. „The Structured Dependency of the Elderly: A Creation of Social Policy in the Twentieth Century." *Ageing and Society* 1: 5–28.
- Treiman, Donald J. 1977. *Occupational Prestige in Comparative Perspective*. New York: Academic Press. (kap. 1 a 5)
- Treiman, D. J. a H. B. Ganzenboom. 2000. „The Fourth Generation of Comparative Stratification Research." Pp. 123–150 in: S. Quah & A. Sales (eds.), *The International Handbook of Sociology*. Thousand Oaks: Sage.
- Tumin, Melvin M. 1953. „Some Principles of Stratification: A Critical Analysis." *American Sociological Review* 18: 387–394.
- Turner, Ralph. 1960. „Sponsored and Contest Mobility and the School System." *American Sociological Review* 25: 855–867.
- Vargas, Eduardo V., Bruno Latour et al. 2008. „The Debate Between Tarde and Durkheim." *Environment and Planning D: Society and Space* 26: 761–777.
- Vido, Roman. 2011. *Konec velkého vyprávění?* Brno: CDK.
- Vidovićová, Lucie. 2008. *Stárnutí, věk a diskriminace – nové souvislosti*. Brno: Mezinárodní politologický ústav.
- Wagmiller, Robert L. et al. 2006. „The Dynamics of Economic Disadvantage and Children's Life Chances." *American Sociological Review* 71: 847–866.
- Warren, John Robert a Robert M. Hauser. 1997. „Social Stratification across Three Generations: New Evidence from the Wisconsin Longitudinal Study." *American Sociological Review* 62: 561–572.
- Weber, Max. 1997. *Autorita, etika a společnost*. Praha: Mladá fronta. (pp. 45–162; 223–285)
- Weber, Max. 1998a. *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: OIKOYMENH. (pp. 133–171; 172–184).
- Weber, Max. 1998b. „Protestantská etika a duch kapitalismu." In: *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: OIKOYMENH. (pp. 185–245)
- Weber, Max. 1998c. *Sociologie náboženství*. Praha: Vyšehrad. (pp. 309–367)
- Weeden, Kim A. a David B. Grusky. 2005. „The Case for a New Class Map." *American Journal of Sociology* 111: 141–212.
- Wright, Erik Olin a Luca Perrone. 1977. „Marxist Class Categories and Income Inequality." *American Sociological Review* 42: 32–55.

- Xie, Yu et al. 2003. „Economic Potential and Entry into Marriage and Cohabitation.“ *Demography* 40: 351–368.
- Zammito, John H. 2004. *A Nice Derangement of Epistemes: Post-positivism in the Study of Science from Quine to Latour*. Chicago: University of Chicago Press.

Povinně volitelný předmět „Empirické aplikace v sociologii“ (předmět KSS/EANSZ)

1. **Emoce, moc a nerovnost. Sociální konstrukce emocí. Emoční práce. Digitální emoce. Emoční socializace.**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumného cíle, výzkumné otázky, přehled teorií, specifikace výzkumného designu, metod sběru a analýzy dat.

2. **Výzkum veřejného mínění.**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumného cíle, výzkumné otázky, přehled teorií, specifikace výzkumného designu, metod sběru a analýzy dat.

3. **Marketingový výzkum.**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumného cíle, výzkumné otázky, výzkumného designu, specifikace metod sběru a analýzy dat.

4. **Aplikovaný výzkum médií.**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumného cíle, výzkumné otázky, přehled teorií, specifikace výzkumného designu, metod sběru a analýzy dat.

5. **Evaluační výzkum.**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumné situace, výzkumného cíle, výzkumné otázky, výzkumného designu, specifikace metod sběru a analýzy dat.

6. **Koncept kolektivní paměti a empirické výzkumy kolektivní paměti.**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumné situace, výzkumného cíle, výzkumné otázky, výzkumného designu, specifikace metod sběru a analýzy dat

7. **Náboženství, národní identita a migrace**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumné situace, výzkumného cíle, výzkumné otázky, výzkumného designu, specifikace metod sběru a analýzy dat

8. **Náboženství v současné české společnosti**
   Návrh výzkumu: specifikace výzkumné situace, výzkumného cíle, výzkumné otázky, výzkumného designu, specifikace metod sběru a analýzy dat

Literatura:

- Antes, Peter; Geertz, Armin W.; Warne, R. R. 2008. *New Approaches to the Study of Religion. Vol. 1: Regional, Critical, and Historical Approaches.* Berlin: Walter de Gruyter.
- Barša, Pavel; Císař, Ondřej. 2004. *Levice v postrevoluční době: Občanská společnost a nová sociální hnutí v radikální politické teorii 20. století.* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, s. 103–127.
- Bhatia, Vijay K. 2007. „The Power and Politics of Genre." In: Teun A. van Dijk (ed.), *Discourse Studies*, Vol. I, s. 111–128. London: Sage.
- Bourdieu, Pierre. 1993. „Understanding." In: Pierre Bourdieu et al., *The Weight of the World: Social Suffering in Contemporary Society*, s. 607–626. Stanford: Stanford University Press.
- Bourdieu, Pierre. [1980] 1990. *The Logic of Practice.* Stanford: Stanford University Press.
- Bourdieu, Pierre. [1972] 2008. *The Bachelor's Ball: The Crisis of Peasant Society in Béarn.* Chicago: University of Chicago Press.
- Bourdieu, Pierre; Wacquant, Loïc. 1992. *An Invitation to Reflexive Sociology.* Chicago: University of Chicago Press.
- Boyd-Barrett, Oliver; Newbold, Chris. 1995. *Approaches to Media: A Reader.* London: Arnold.
- Brickman, Leonard; Rog, Debra (eds.). 2009. *The SAGE Handbook of Applied Social Research Methods.* Thousand Oaks – London – New Delhi – Singapore: Sage.
- Burawoy, Michael (ed.). 2000. *Global Ethnography: Forces, Connections, and Imaginations in a Postmodern World.* Berkeley: University of California Press.
- Burawoy, Michael. 2003. „Revisits: An Outline of a Theory of Reflexive Ethnography." *American Sociological Review* 68: 645–679.
- Carballo, Marita; Hjelmar, Ulf (eds.). 2008. *Public Opinion Polling in a Globalized World.* London: TNS.
- Day, Sophie; Papataxiarchis, Evthymios; Stewart, Michael. 1999. *Lilies in the Field: Marginal People Who Live for the Moment.* Boulder: Westview Press.
- Donaldson, Stewart I.; Christie, Christina A.; Mark, Melvin M. 2008. *What Counts as Credible Evidence in Applied Research and Evaluation Practice.* Thousand Oaks – London – New Delhi – Singapore: Sage.
- Drew, Paul; Curl, Traci. 2008. „Conversation Analysis." In: Vijay K. Bhatia; John Flowerdew; Rodney H. Jones (eds.), *Advances in Discourse Studies*, s. 22–35.
- Dunn, William N. 2008. *Public Policy Analysis: An Introduction.* 4th ed. Upper Saddle River: Prentice Hall.
- Fairclough, Norman. 1989. *Language and Power.* London: Longman.
- Fairclough, Norman. 1992. *Discourse and Social Change.* Oxford: Blackwell.
- Fairclough, Norman. 1995. *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language.* London: Longman.
- Fairclough, Norman. 2003. *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research.* London: Routledge.
- Ferrell, Jeff; Hamm, Mark S. 1998. *Ethnography at the Edge: Crime, Deviance and Field Research.* Boston: Northeastern University Press.
- Foucault, Michel. 2002. *Archeologie vědění.* Praha.
- Fowler, Floyd J. 1995. *Improving Survey Questions: Design and Evaluation.* Thousand Oaks – London – New Delhi: Sage.

- Fowler, Floyd J. 2008. *Survey Research Methods.* 4th ed. Thousand Oaks – London – New Delhi – Singapore: Sage.
- Gans, Herbert J. 2010. „Ethnography as Public Sociology.“ *Qualitative Sociology* 33(1): 97–104.
- Glynn, Carroll J.; Herbst, Susan; O'Keefe, Garrett J.; Shapiro, Robert Y.; Lindeman, Mark. 2004. *Public Opinion.* Boulder: Westview Press.
- Greer, Chris (ed.). 2010. *Crime and Media: A Reader.* London – New York: Routledge.
- Grinnell, Richard; Unrau, Yvonne. 2008. *Social Work Research and Evaluation: Foundations of Evidence-Based Practice.* 8th ed. New York: Oxford University Press.
- Hastings, Adrian. 1999. *The Construction of Nationhood: Ethnicity, Religion and Nationalism.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Hedrick, Terry E.; Bickman, Leonard; Rog, Debra J. 1993. *Applied Research Design: A Practical Guide.* Thousand Oaks – London – New Delhi: Sage.
- Hejnal, Ondřej. 2013. „Bezdomovec jako 'klient represe': diskursivní reprodukce potřebných a nepotřebných chudých.“ In: Lubomír Lupták et al., *Neoliberalismus a marginalita: Studie z českého reálkapitalismu*, s. 137–151. Brno: Doplněk.
- Kopp, Mária; Réthelyi, János. 2004. „Where Psychology Meets Physiology: Chronic Stress and Premature Mortality—The Central-Eastern European Health Paradox.“ *Brain Research Bulletin* 62: 351–367.
- Krueger, Richard A. 2015. *Focus Groups: A Practical Guide for Applied Research.* London: Sage.
- Laitin, David D. 1995. „Marginality: A Microperspective.“ *Rationality and Society* 7(1): 1–57.
- Lavrakas, Paul J. 1993. *Telephone Survey Methods: Sampling, Selection, and Supervision.* Thousand Oaks – London – New Delhi: Sage.
- Love, Arnold J. 1991. *Internal Evaluation: Building Organizations from Within.* Thousand Oaks – London – New Delhi: Sage.
- Mehretu, Assefa et al. 2000. „Concepts in Social and Spatial Marginality.“ *Geografiska Annaler* 82B(2): 89–101.
- Müller, Karel. 2002. *Češi a občanská společnost: Pojem, problémy, východiska.* Praha: Triton, s. 102–210.
- Müller, Karel. 2008. *Politická sociologie.* Praha: Portál, s. 192–203.
- Nevile, Maurice. 2008. „Overlapping Talk as Evidence of Trouble in Airline Pilots' Work.“ In: Vijay K. Bhatia; John Flowerdew; Rodney H. Jones (eds.), *Advances in Discourse Studies*, s. 36–50.
- Norris, Pippa; Inglehart, Ronald. 2004. *Sacred and Secular: Religion and Politics Worldwide.* New York: Cambridge University Press.
- Portes, Alejandro. 1972. „Rationality in the Slum.“ *Comparative Studies in Society and History* 14(3): 268–286.
- Punch, Keith F. 2000. *Developing Effective Research Proposals.* London: Sage.
- Rossi, Peter H.; Lipsey, Mark W.; Freeman, Howard E. 2004. *Evaluation: A Systematic Approach.* Thousand Oaks – London – New Delhi: Sage.
- Rubin, Allen; Babbie, Earl R. 2008. *Research Methods for Social Work.* Belmont: Thomson Brooks/Cole.
- Schiffrin, Deborah. 2007. „Narrative as Self-Portrait: Sociolinguistic Construction of Identity.“ In: Teun A. van Dijk (ed.), *Discourse Studies*, Vol. IV, s. 406–440. London: Sage.

- Scollon, Ron. 2003. „Political and Somatic Alignment: Habitus, Ideology and Social Practice.“ In: Gilbert Weiss; Ruth Wodak (eds.), *Critical Discourse Analysis: Theory and Interdisciplinarity*, s. 167–198. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Stark, Rodney; Bainbridge, William Sims. 1986. *The Future of Religion: Secularization, Revival and Cult Formation.* Berkeley: University of California Press.
- Strnadová, Lenka. 2008. *Současné podoby občanské společnosti: Kritická perspektiva.* Plzeň: Aleš Čeněk.
- Trampota, Tomáš; Vojtěchová, Martina. 2010. *Metody výzkumu médií.* Praha: Portál.
- Turner, Bryan S. 1991. *Religion and Social Theory.* London: Sage.
- Venkatesh, Sudhir A. 2002. „Doin’ the Hustle: Constructing the Ethnographer in the American Ghetto.“ *Ethnography* 3(1): 91–111.
- Wacquant, Loïc. 2002. „Scrutinizing the Street: Poverty, Morality, and the Pitfalls of Urban Ethnography.“ *American Journal of Sociology* 107(6): 1468–1532.
- Wacquant, Loïc. 2008. *Urban Outcasts: A Comparative Sociology of Advanced Marginality.* Cambridge: Polity Press.
- Wacquant, Loïc. 2009. *Punishing the Poor: The Neoliberal Government of Social Insecurity.* Durham – London: Duke University Press.
- Wacquant, Loïc. 2009. „The Body, the Ghetto and the Penal State.“ *Qualitative Sociology* 32(1): 101–129.
- Wodak, Ruth. 2001. „What CDA Is About – A Summary of Its History, Important Concepts and Its Developments.“ In: Ruth Wodak; Michael Meyer (eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*, s. 1–13.
- Yin, Robert K. 2009. *Case Study Research: Design and Methods.* Thousand Oaks – London – New Delhi – Singapore: Sage.